

Hyvä tutkimus ei haukotuta

IDA PIMENOFF

Säätiöjohtaja Heleena Savela patistaa nuoria tutkijoita ulkomaille.

Unto Hämäläinen HS

HAASTATTELU on ohi, ja Heleena Savelaa kuvataan. Synny keskustelua Savelan synnyinpaikasta. Hän puuskahtaa: ”Minä olen niin länsisuo- malainen kuin ihminen voi olla.”

Tarkemmin sanottuna Savela on eteläpohjalainen, kotoisin Lappajärveltä.

Vanhat työtoverit Helsingin Sanomissa tietävät, mitä se merkitsee: Savelan kanssa pärjää mainiosti, jos on ”virkiänä”, puhuu suoraan ja pitää kiinni sovituista asioista. Jos ei niin tee, kenelläkään ei ole ki- vaa.

VIISI VUOTTA sitten päätoimittaja Savela yllätti työtoverit ja lähti lehdestä, jonka johdosta ei yleensä siirrytä kuin eläkkeelle.

”Mietin sitä pitkään ja päätin lopulta ottaa tarjouksen vastaan. Ajattelin, että voisin vielä tehdä jotain uutta ja erilaista kuin aikaisemmin”, hän kertoo.

Ehkä lähtemistä helpotti se, että uusi työpaikka on lähellä lehteä. Savelasta tuli Helsingin Sanomien Säätiön yliasiamies. Säätiö syntyi, kun Helsingin Sanomien 100-vuotissäätiö ja Päivälehdessä arkistosäätiö yhdistettiin.

Siirtyminen säätiömaailmaan oli melkoinen elämämuutos, sillä Savela oli ollut toimittajana koko työikänsä.

”Olen tehnyt kaikkia mahdollisia toimittajan töitä”, hän kuvaa pitkää uraansa Helsingin Sanomissa.

Savela aloitti toimittajana

vuonna 1978. Lopettaessaan vuonna 2005 hän oli Helsingin Sanomien viikonlopputoimittajasta vastannut päätoimittaja, jonka peukalon alla olivat Kuukausiliite, Sunnuntai-sivut ja Nyt-liite.

”Se oli työntäyteistä aikaa. Erityisen innostavaa oli päästä mukaan moniin hankkeisiin, joissa pienestä ideanpoikakes- ta jalostettiin kokonaan uusi tuote. Sai käyttää omaa mielikuvitusta ja tehdä töitä etevien ammattilaisten kanssa.”

”Odotan tutkijoilta enemmän intohimoa.”

HELSINGIN SANOMAIN Säätiö on yksi Suomen suurimmista säätiöistä. Viime vuoden lopussa sen varallisuuden markkina-arvo oli 138 miljoonaa euroa ja se myönsi avustuksia ja lahjoituksia lähes kolme miljoonaa euroa.

”Säätiön tarkoituksena on turvata suomalaisen median, erityisesti sanomalehden, tulevaisuus. Säädekirja on säätiössä aina pyhä. Sitä pitää noudattaa tinkimättä”, Savela sanoo. Säätiö jakaa apurahoja ja ylläpitää Päivälehdessä arkistoa ja Päivälehdessä museota.

Savela on ensimmäisiin säätiövuosiinsa pääosin tyytyväinen mutta myös hieman tyytymätön. Tutkimushankkeet ovat onnistuneet hyvin, ja toimittajien jatkokoulutuksesta on myös saatu myönteisiä kokemuksia.

Mutta Heleena Savela on määrätietoinen ja vaativa nainen. Hän haluaa nostaa journalismitutkimuksen rimaa.

”Tutkimus tarvitsee lisää potkua. Odotan tutkijoilta enemmän intohimoa ja uusia ideoita. Kun esittelee hanketta, on oltava vakuuttunut sen erinomaisuudesta”, hän sanoo ja lisää napakasti: ”Eikä silloin kannata haukotella.”

Savela toivoo, että syntyisi poikkitieteellisiä projekteja, joissa etsitään keinoja suomalaisen sanomalehdistön tulevaisuuden turvaamiseksi.

”Siinä voisi yhdistyä tekniikan, kauppatieteiden ja yhteiskuntatieteiden osaamista.”

SAVELAA harmittaa nuorten tutkijoiden haluttomuus lähteä ulkomaille.

”Säätiöllä on kanavat auki

Heleena Savela loikkasi päätoimittajan paikalta Helsingin Sanomien Säätiön johtoon. Säätiön tarkoituksena on turvata suomalaisen median, erityisesti sanomalehden, tulevaisuus, Savela sanoo.

moniin ulkomaalaisiin huippututkimuskeskuksiin ja mahdollisuus tukea stipendeillä tutkijanalkuja, mutta emme löydä riittävästi hyviä lähtijöitä.”

Viimeistään väitöskirjan jälkeen pitää mennä muutamak-

si vuodeksi maailmalle, hän suosittelee. Muuten ei pysty rakentamaan verkostoja, joiden kautta uudet ideat ja tiedot kulkevat.

Oppivuosien jälkeen voi palata kotimaahan ja perustaa

esimerkiksi oman tutkimusryhmän.

”Parhaat ideat kypsyvät vain kovan työn ja kansainvälisen vuorovaikutuksen tuloksena. Nuorelle tutkijalle on lottovoitto päästä ulkomaille.”